

Olsztyn, 6 listopada 2019 r.

GM.0003.9.2019

**Pani
Teresa Atramowicz-Leyk
Radna Sejmiku Województwa
Warmińsko-Mazurskiego**

Szanowna Pani Radna,

W odpowiedzi na Pani interpelację złożoną w dniu 24 października 2019 r. w sprawie prowadzenia szkoleń dla nauczycieli z zakresu zmian klimatycznych przez Warmińsko-Mazurskie Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli uprzejmie informuję, iż jednostki te prowadziły i prowadzą różnorodne formy doskonalenia dla nauczycieli w tym zakresie.

W 2017 r. **Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie** – Olsztyńskie Centrum Edukacji Ekologicznej wraz Fundacją Centrum Innowacji i Koordynacji oraz Krajowym Stowarzyszeniem Inicjatyw było organizatorem szkolenia dot. edukacji ekologicznej i ochrony środowiska dla 40 nauczycieli. W ramach szkolenia odbył się panel edukacyjny pn. „W zdrowej i czystej atmosferze”. Wśród omawianych zagadnień znalazły się m.in.:

- analiza stanu jakości powietrza w Polsce na tle wybranych krajów UE,
- omówienie Programów ograniczania niskiej emisji oraz priorytety w zakresie efektywności energetycznej i poprawy jakości powietrza,
- efektywne i przyjazne środowisku źródła ciepła i energii,
- działania kierunkowe i dobre praktyki zmierzające do przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie ograniczania emisji. Zdrowie publiczne i bezpieczeństwo ekologiczne człowieka. Korzyści zdrowotne i społeczne wynikające z eliminacji emisji szkodliwych pyłów i gazów,
- aktywne metody edukacji ekologicznej w obszarze przeciwdziałania zanieczyszczeniom pochodzącym z niskiej emisji. Klasyfikacja i dobór metod nauczania w zależności od celów dydaktycznych. Nauczyciele otrzymali praktyczne wskazania metodyczne dotyczące prowadzenia nowatorskich zajęć z uczniami oraz propozycje tematów lekcyjnych.

Organizowane przez W-M ODN w Olsztynie projekty ekologiczne i konkursy pozwalają uczniom i nauczycielom zrozumieć, czym jest zrównoważony rozwój w odniesieniu do zmian klimatu i jaki wpływ na zmiany klimatu mają nasze codzienne wybory.

Program EkoSzkół

W-M ODN w Olsztynie od 2009 r. jest wojewódzkim koordynatorem międzynarodowego Programu Szkoły dla Ekorozwoju (od 2018 r. EkoSzkół), w którym udział biorą przedszkola i szkoły województwa warmińsko-mazurskiego. W ramach w/w programu organizowano szkolenia dla nauczycieli. W 2015 r. międzynarodowe certyfikaty Zielonej Flagi otrzymało 119 placówek z Warmii i Mazur (ogółem w Polsce 273 placówki).

EkoSzkoly to międzynarodowy, dynamicznie rozwijający się program, którego celem jest zachęcanie młodych ludzi do angażowania się w ochronę środowiska naturalnego. Omawiane zagadnienia w dużej mierze dotyczą problemu zmian klimatycznych, w tym sposobów podnoszenia czystości powietrza, zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.

Cały program jest prowadzony zgodnie z kompleksowym, opartym na uczestnictwie podejściem obejmującym uczniów, nauczycieli i społeczność lokalną. Co roku organizowane są konferencje dla nauczycieli podsumowujące program. Korzyści dla szkół wynikające z posiadania Certyfikatu Zielonej Flagi to głównie prestiż wynikający z udziału w międzynarodowej sieci Eco-Schools oraz z uzyskanie Zielonej Flagi przyznawanej szkołom promującym zrównoważony rozwój na całym świecie.

Program ekozespołów

W latach 2000 – 2010 Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie pełnił funkcję wojewódzkiego koordynatora międzynarodowego programu Program ekozespołów, w ramach którego organizowane były warsztaty dla nauczycieli wszystkich typów szkół oraz konkursy. Program realizowany był we współpracy z Fundacją GAP Polska w Warszawie.

Program Ekozespołów jest całościowym edukacyjnym programem ekologicznym, skupionym na kształtowaniu zachowań i nawyków proekologicznych w codziennym życiu: w rodzinie, szkole i podczas zakupów. Jest to program konsumencki, podnoszący świadomość zużywania zasobów naturalnych (wody, energii, paliw w transporcie), wytwarzania odpadów i wyboru produktów żywnościowych. Program posiada system monitoringu - mierzenia efektu ekologicznego, zmiany nawyków przy pomocy ankiet i kart badawczych, zużycia zasobów w gospodarstwie domowym.

W roku szkolnym 2018/2019 W-M ODN w Olsztynie – Olsztyńskie Centrum Edukacji Ekologicznej było organizatorem konkursu plastycznego Olsztyńskie „Szewczyki Dratewki” walczą ze smogiem, w którym udział wzięło 41 dzieci z olsztyńskich przedszkoli. Celem konkursu było m.in.: zwiększenie zainteresowania dzieci tematyką związaną z zanieczyszczeniem powietrza, podniesienie świadomości dzieci w zakresie szkodliwości smogu dla zdrowia i życia.

Dofinansowanie przedszkolnych i szkolnych projektów ekologicznych

W 2019 r. dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Olsztynie za pośrednictwem OCEE otrzymało 29 przedszkoli i szkół z terenu działania OCEE. Dotyczyły one projektów związanych z czystym powietrzem „Rośliny - sprzymierzeńcy czystego powietrza w szkolnym ogrodzie dydaktycznym”.

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie/Filia w Olecku prowadzi wieloletnie i systematyczne działania dotyczące doskonalenia nauczycieli wszystkich przedmiotów i etapów edukacyjnych w zakresie zmian klimatycznych, zgodnie z założeniami „Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2016-2020” oraz Celami Zrównoważonego Rozwoju ONZ.

Filia w Olecku współpracuje od 2013 r. z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji oraz MSZ przy realizacji projektu "Edukacja globalna. Liderzy edukacji na rzecz rozwoju". Działania prowadzone są w 16 województwach, koordynowane przez trenerki edukacji globalnej na podstawie zawartych porozumień o współpracy między ORE a

regionalnymi placówkami doskonalenia nauczycieli jako Instytucjami Partnerskimi ORE.

Formy szkoleniowe i działania w zakresie tematyki zmian klimatycznych w latach 2013-2019:

1. Prowadzenie Sieci Liderów Szkół Edukacji Globalnej i na Rzecz Rozwoju (16 szkół w województwie warmińsko-mazurskim) jako systemowe działania szkoleniowe kadry pedagogicznej.
2. Coroczna koordynacja zespołami zadaniowymi w szkołach (160 nauczycieli), które wdrażają tematykę Celów Zrównoważonego Rozwoju, a szczególnie cele: 7- czysta energia i 13-działania w dziedzinie klimatu. Szkolenia, warsztaty, konferencje, konsultacje o tematyce CZR, w tym, w obszarze zmian klimatycznych, skierowane do nauczycieli edukacji przedszkolnej, wczesnoszkolnej, szkoły podstawowej i ponadpodstawowej; szkolenie kadry zarządzającej i przedstawicieli jst.
3. Wdrażanie metodologii gier edukacyjnych na temat czystej energii i zmian klimatycznych.
4. Szkolenia nauczycieli z zakresu wdrażania innowacyjnych metod i form pracy z uczniami przy realizacji tematyki związanej ze zmianami klimatycznymi: Design Thinking, TOC, techniki coachingowe w edukacji.
5. Wspieranie szkolnych liderów w korzystaniu z zasobów Platformy Edukacji Globalnej. Średnio w roku szkolnym na tematykę CZR przeznaczają się 30-40 godzin dydaktycznych.
6. Prowadzenie szkoleń e-learning z zakresu edukacji na rzecz rozwoju, w tym zmian klimatycznych.
7. Oferta szkoleniowa ośrodka dotycząca realizacji 17 CZR skierowana jest też do wszystkich nauczycieli zainteresowanych tą tematyką.
8. Realizacja szkoleń doskonalących kompetencje społeczne i obywatelskie nauczycieli, które wspomagają integralny rozwój uczniów i ich zaangażowanie w działania związane ze zmianami klimatycznymi.
9. Szkolenia z zakresu rozwijania kompetencji kluczowych na różnych etapach edukacyjnych w nawiązaniu do tematyki zmian klimatycznych.
10. Szkolenia na temat edukacji globalnej w podstawie programowej oraz innowacyjnych programów działań, w tym zmian klimatu.
11. Organizacja spotkań, wymiany myśli i dobrych praktyk szkolnych w zakresie edukacji na rzecz rozwoju.
12. Integracja środowiska lokalnego i edukacyjnego, np.-Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna w Olecku- wspólne działania w regionie i promowanie działań szkół w obszarze edukacji na rzecz rozwoju.
13. Koordynowanie pracy sieci szkół uczestniczących w realizacji celów zrównoważonego rozwoju w powiatach: oleckim, gołdapski, etckim, giżyckim, piskim. Sieć współpracy: „Edukacja globalna. Liderzy edukacji na rzecz rozwoju” 2018/2019 udział wzięło 17 szkół.

Wybrane przykłady aktywności:

- 16 szkolnych liderów EG z 10-osobowymi zespołami zadaniowymi w szkołach, propagującymi ochronę klimatu (scenariusze lekcji, prowadzenie w roku szkolnym po 10 godz. lekcyjnych o tematyce CZR, organizacja Tygodnia Edukacji Globalnej w szkołach i powiatach)

- 240 lekcji o tematyce zrównoważonego rozwoju i zmiany codziennych nawyków,
- ponad 3200 uczniów było zaangażowanych w działania projektu,
- ponad 800 rodziców wzięło udział w imprezach EG,
- ponad 200 osób ze środowiska lokalnego uczestniczyło w przedsięwzięciach szkół „Liderów EG”, audycje radiowe oraz artykuły prasowe na temat Edukacji Globalnej w szkołach (zasięg regionalny).

14. Promocja województwa warmińsko-mazurskiego w Polsce na krajowych Konferencjach organizowanych przez MSZ, MEN i ORE, główne nagrody dla koordynatorek regionalnych, np. tytuły i statuetki- Ambasadorki Edukacji Globalnej i na Rzecz Rozwoju 2018/2019;

Główne nagrody dla szkół, nauczycieli i uczniów za działania ogólnoszkolne i udział w ogólnopolskich konkursach i tworzenie innowacyjnych Projektów uwzględniających tematykę zmian klimatycznych i ochronę środowiska.

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu prowadzi szkolenia dla nauczycieli wszystkich przedmiotów szkolnych z zakresu zmian klimatycznych m.in. w formie warsztatów cyklicznych "Żywioty pod lupą" realizowanych corocznie od 2016 roku, podczas których przeszkolono 251 nauczycieli. Ostatnia edycja 2019/2020 rozpoczęła się 3 października 2019 r., a zakończy się w kwietniu 2020 (przewidywany udział ok. 120 uczestników).

Szkolenia te zachęcają do stosowania na lekcjach prostych eksperymentów oraz doświadczeń przyrodniczych inspirujących do samodzielnego działania i myślenia w oparciu o 4 żywioły (woda, powietrze, ogień, ziemia). Sposoby rozwiązywania problemów oparte są na stawianiu hipotez oraz ich weryfikacji w praktycznym działaniu. Stosowane metody i narzędzia inspirują do odpowiedzi na pytanie: jak działania ludzi wpływają na zmiany klimatyczne i jak zapobiegać dewastacji środowiska naturalnego i ociepleniu klimatu?

Wspólnie z Ośrodkiem Działań Ekologicznych "Źródła" od 2 grudnia 2019 r. Ośrodek organizuje cykl bezpłatnych szkoleń dla nauczycieli szkół podstawowych (klas I-VI) (około 60 osób) poświęcone edukacji globalnej. Szkolenia będą dotyczyły: zagadnień edukacji globalnej, wyjaśniających podstawowe pojęcia związane z globalizacją, pomocą rozwojową; języka edukacji globalnej. Zaprezentowane zostaną wybrane gry i zabawy o tematyce edukacji globalnej, które można wykorzystać podczas zajęć.

Od 6 lat W-M ODN w Elblągu organizuje konkurs dla dzieci przedszkolnych we współpracy z ECEE i Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie "Ziemi pomagamy, kiedy wspólnie oszczędzamy". Celem działania jest propagowanie wśród dzieci i rodziców postaw proekologicznych, zwiększanie świadomości związanej z wpływem oszczędzania na życie naszej planety.

Ośrodek realizował 5-godzinne warsztaty metodyczne dla nauczycieli uczących w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych pn.: Edukacja klimatyczna - w zdrowej i czystej atmosferze. Przeszkolono ok. 200 nauczycieli. Zrealizowano także 5-godzinne warsztaty metodyczne dla nauczycieli edukacji przedszkolnej, wczesnoszkolnej, szkół podstawowych i ponadpodstawowych w ramach projektu Edukacja klimatyczna. Globalne ocieplenie - nauka przez działanie przeszkolono 160 nauczycieli.

W latach ubiegłych Ośrodek realizował także 5-godzinne warsztaty metodyczne dla nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, a także dla nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych: Fakty i mity na temat zmian klimatu. Ziemia na bezdrożu. W szkoleniu wzięło udział 100 nauczycieli.

Powyższe zestawienia wskazują, iż regionalne placówki doskonalenia nauczycieli prowadzą wieloletnie działania na rzecz doskonalenia nauczycieli wszystkich przedmiotów i etapów edukacyjnych w zakresie zmian klimatycznych i szeroko pojętej edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Z poważaniem

Marszałek
Województwa Warmińsko Mazurskiego

Gustaw Marek Brzezina